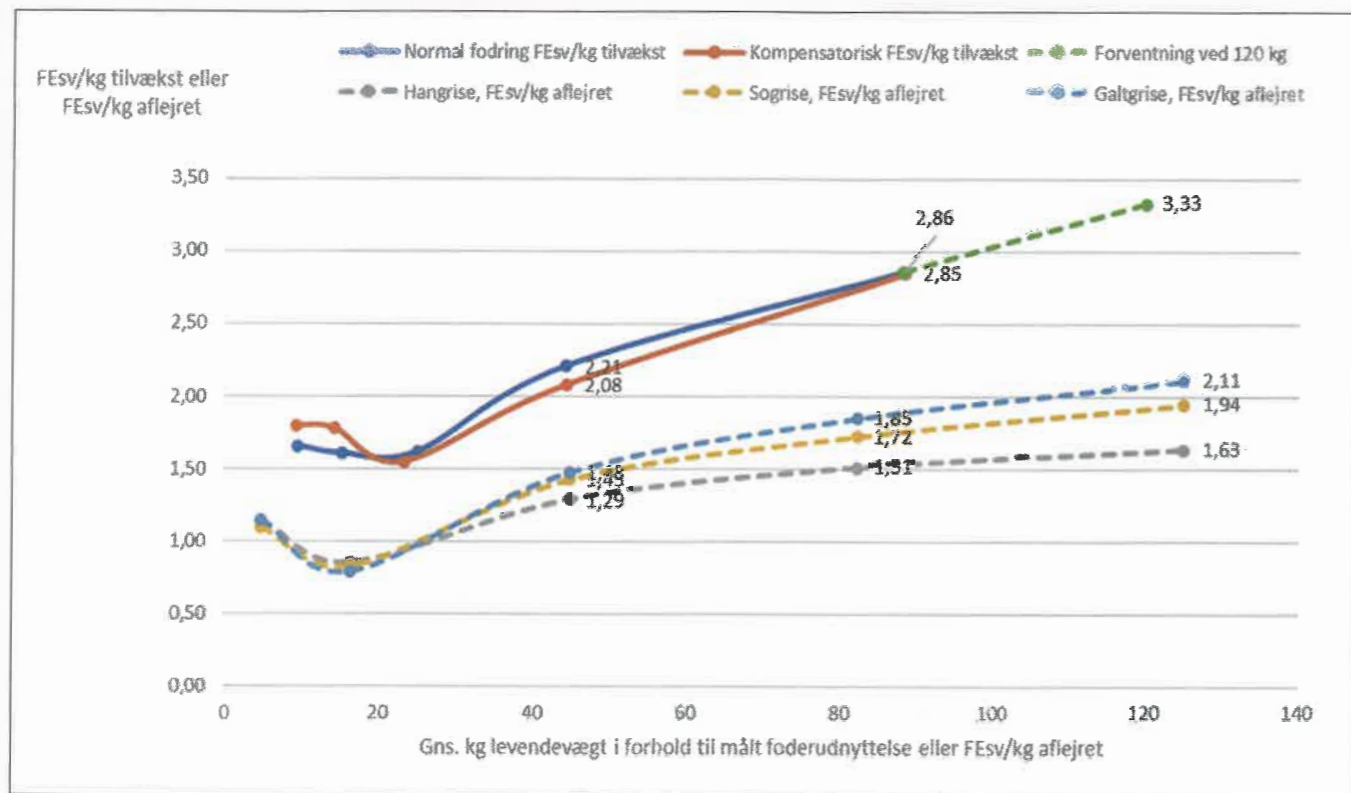

Den økonomiske beregning

SPECIAL

Figur 1. FESv/kilo tilvækst eller FESv/kilo tilvækst per kilo aflejret vægt.

Optimer din økonomi ud fra egne forhold omkring fodring

Konklusion

- Marginalforbrug omkring 115 kilo levende vægt er dit FESv/kilo tilvækst fra 30-115 kilo + ca. 0,7 FESv/kilo tilvækst.
- 18 timers faste før levering sparer cirka 0,75 FESv/gris.
- Slagtesvindfaktor ved udvejning påvirkes af køn og foderstyrke.

Marginalfoderforbrug: Mål foderforbrug i en given periode og divider med vægtforøgelse i samme periode.

Af Michael Groes Christiansen, Seges Innovation, mgc@seges.dk

I teorien er marginalfoderforbrug per kilo tilvækst simpelt at måle. Mål foderforbrug i en given periode og divider med vægtforøgelse i samme periode, og gør det i flere vægtperioder.

Dette er gjort i meddelelse nr. 1255 fra 2022 fra Seges med normalt fodrede grise og grise med lavt proteinindhold i foderet ved fravæning mod højere indhold senere.

Baseret på ældre målinger af grisens sammensætning i rent fedt og rent protein i et vækstfor-

løb, kan det beregnes, hvad grise bruger i FESv/kilo vægtforøgelse til selve aflejringen af fedt og protein. Oven i FESv/kg aflejret vægt skal grisens vedligeholdelsesfoder dækkes. Dette medvirker til at forklare niveauforskellen i figur 1.

De gamle data og de nye forsøg viser samme trend i udviklingen i foderforbrug per kilo tilvækst set over grisens vægtforløb.

Generelt er udviklingen, at foderforbrug per kilo tilvækst stiger med øget vægt, måske med en undtagelse i tiden lige efter fravæning. Andre forsøg viser, at nyligt fravænnede grise kan mobi-

lisere allerede aflejret fedt som kompensation for et lavt foderoptag lige efter fravæning, samtidig med at de aflejrer protein og vokser i vægt.

Fedtaflejrning per kilo tilvækst er lav i forvejen i denne periode.

Slagtegriseproducentens dilemma

Hvis grise aflejrer for meget fedt i forhold til protein, forskydes kurverne opad i FESv/kilo aflejret vægt i figur 1. Løsningen med at holde grise tilbage i tilvækst koster dog også øget vedligeholdelsesfoder.

Dette er slagtegriseproducentens dilemma ved restriktiv fodring. En gris på 115 kilo bruger cirka 1,28 FESv/dag på at holde sig i live. Hvis den vokser 1.200 gram, koster denne del 1,07 FESv per kilo tilvækst,

Kg levende vægt	Hangrise	Sogrise	Galtgrise	Intet køn	Lav ældning	Høj ældning
110	0,53	0,60	0,68	0,63	0,45	0,75
115	0,60	0,68	0,77	0,72	0,51	0,85
120	0,67	0,76	0,86	0,80	0,57	0,95

Tabel 1: Så meget skal der lægges ekstra på dit FESv/kilo tilvækst fra 30-115 kilo for at finde marginalt foderforbrug for et kilo ekstra tilvækst ved en given levende vægt ved slagtning.

	Galt- og sogrise	Hangrise og immunokastreret grise
Vejet levende vægt i kg	115	115
Slagtesvind faktor reel ved Ad-lib-fodring	1,33	1,36
Slagtevægt med reel faktor før faste	86,5	84,6
Slagtevægt forventning med faktor 1,31	87,8	87,8
Overvurdering slagtevægt ved faktor 1,31 og Ad libitum fodring og DLY-grise	-1,3	-3,2

Tabel 2 Slagtesvind fra levende vægt til slagtevægt ved ad libitum fodring.

men hvis den holdes tilbage i tilvækst på 1.000 gram, koster det 1,28 FESv/kilo tilvækst til vedligeholdelsesfoder.

I det seneste forsøg med forskellige foderstyrker, ender slutresultatet i FESv/kg tilvækst på det samme niveau, om man bruger 3 eller 3,8 FESv/dag i slutfoderstyrke. Sparet vedligeholdelsesfoder ved øget daglig tilvækst går lige op med øget foder til aflejring, fordi grisen lægger for meget fedt på marginalt.

For slagtegrise skal marginalfoderforbruget per kilo tilvækst nærmest stige som naturligt, men stigningen er forskellig for hangrise, sogrise og galtgrise. Hældninger kan bruges til at estimere marginalfoderforbrug omkring slagtning.

I tabel 1 vises der, hvor meget ekstra foder et kilo tilvækst omkring 110, 115 eller 120 kilo levende vægt koster i forhold til dit eget beregnede FESv/kilo tilvækst fra 30-115 kilo på E-kontrollen.

Hangrise er de bedste og galtgrise de værste med hensyn til marginalfoderudnyttelse.

Hvis FESv/kilo tilvækst fra 30-115 kilo er 2,65 FESv/kilo tilvækst, og det er intetkøn (mix galt- og sogrise, der laves), så skal der lægges 0,72 FESv/kilo til for at udregne marginalfoder i levende vægt ved 115 kilo.

Der bruges altså 3,37 FESv/kilo tilvækst omkring de 115 kilo levende vægt i denne besætning.

Dette sumtal skal ganges med 1,31 for at finde foderforbrug per kilo slagtekrop og ganges med din foderpris, for at se hvad et kilo marginal slagtevægt omkring koster i foderomkostning.

Ved en foderpris på 2,8 kr./FESv altså: $3,37 * 1,31 * 2,8 = 12,36$ kroner/kilo i foderomkostning ved at gå fra en slagtekrop fra 87 kilo til 88 kilo slagtet. Din afregningspris, fodereffektivitet, din foderpris er altså ret afgørende for, om din slagtevægt skal sænkes. I en del besætninger tabes der også cirka optil 0,80 kroner/gris i mindre afregning på faldende kødprocent, hver gang slagtevægten øges med cirka 1 kilo. Med de noterings- og foderpriser forhold, der er i øjeblikket, er der god grund til lige at tjekke, om din slagtevægt er lidt for høj.

Leveringstrategi for slagtegrise

Grise skal helst faste cirka 18 timer. Derved spares cirka 0,75 FESv/gris i foder, som ellers går til spilde. Dette kan gøres i alle systemer ved at lukke for foderet i de stier, der skal leveres fra.

Det foderoptag, som tages fra de grise, som ikke skal leveres, skal i restriktive fodersystemer gives

3

Gode råd

- 1 Faste cirka 18 timer før udvejning sparer cirka 0,75 FESv/slagtegris.
- 2 Ved ad-lib-fodring brug slagtesvindfaktor i tabel 2.
- 3 Ved 115 kilo levende vægt er foderbruget cirka 0,7 FESv/kilo tilvækst højere end det er fra 30-115 kilo levende vægt.

Blå bog

- Michael Groes Christiansen.
- Cand.agro og HD i økonomi.
- Specialkonsulent i afdelingen Ledelse & Økonomi, Seges Innovation.

lem 1,30-1,31 ved en slutfoderstyrke på 3,4 FESv/dag.

1,31 er samme faktor, som også bruges i E-kontrollen.

Men grise, der skal leveres til slagteriet, skal jo findes før faste. Ved ad libitum fodring er slagtesvindfaktoren større, når der skal regnes fra levende vægt til slagtevægt. Cirka 1,33 for so- og galtgrise, og cirka 1,36 for hangrise eller immunokastrerede grise.

Bruges 1,31 ukritisk, får man mindre slagtevægt ud af det, end man forventer - som tabel 2 viser.

Igen ser vi, at foderingsmetoden har meget at sige for de faktorer, der skal benyttes. Reel slagtevægt overvurderes med cirka 1,3 kilo for so- og galtgrise og hele 3,2 kilo slagtevægt ved hangrise, hvis man dividerer 115 kilo levende vægt med den forkerte faktor 1,31 ved ad libitum fodring og DLY-genetik.

Kun ved meget restriktiv fodring er 1,31 passende fra levende vægt til slagtevægt, når grise vejes før faste.

tilbage ved en ekstra daglig fodring dagen efter.

Ved ad libitum fodring er grisene bare det mere sultne og æder en større portion foder dagen efter en faste. DLY-grises appetit er stor, og de spiser snildt 3,6-4 FESv/dag omkring slagtning, hvis vi giver dem lov.

Vejning

Mindre gårdforsøg viser, at grise med 18 timers faste har en slagtesvindfaktor på mel-

40% mindre vandspild med bidekugleventiler

Nu med tilvalg af Automatic Flow Control

AquaGlobe
LIVESTOCK DRINKING SYSTEMS
www.aquaglobe.se • info@aquaglobe.se

ROTTER
AUTORISERET ROTTESIKRING
Prisgaranti
Ingen fordyrende mellemled

ROV FLUEN
Professionel skadedyrssikring
Tlf. 7575 6348 - rovfluen@rovfluen.dk - www.rovfluen.dk